

DECIZIE

30 mai 2018

mun. Chișinău

Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ
al Curții Supreme de Justiție

în componență:

Președintele ședinței, judecătorul
Judecători

Oleg Sternioală
Mariana Pitic, Iurie Bejenaru

examinând recursul declarat de Ministerul Finanțelor al Republicii Moldova,
în cauza civilă la cererea de chemare în judecată depusă de Dan Mihai Nuțu
împotriva Ministerului Finanțelor al Republicii Moldova cu privire la restituirea
amenzii,

împotriva încheierii din 11 octombrie 2017 a Curții de Apel Chișinău,

c o n s t a t ă :

La 10 noiembrie 2014 Dan Mihai Nuțu s-a adresat cu cerere de chemare în judecată împotriva Ministerului Finanțelor al Republicii Moldova cu privire la întoarcerea executării amenzii penale și restituirea sumei de 30 000 de lei.

Prin hotărârea din 14 aprilie 2017 a Judecătoriei Chișinău, sediul Rîșcani a fost admisă acțiunea. S-a încasat de la statul Republica Moldova, prin intermediul Ministerului Finanțelor al Republicii Moldova în beneficiul lui Dan Mihai Nuțu a sumei de 30 000 de lei cu titlu de întoarcere a executării sancțiunii penale.

La 22 mai 2017 Ministerul Finanțelor al Republicii Moldova a depus apel împotriva hotărârii din 14 aprilie 2017 a Judecătoriei Chișinău, sediul Rîșcani, solicitând repunerea cererii de apel în termen, admiterea cererii de apel, casarea parțială a hotărârii contestate și emiterea unei hotărâri noi de respingere a acțiunii.

Prin încheierea din 11 octombrie 2017 a Curții de Apel Chișinău s-a respins cererea Ministerului Finanțelor al Republicii Moldova privind repunerea în termen a cererii de apel și s-a restituit cererea de apel ca fiind depusă tardiv.

La 21 martie 2018 Ministerul Finanțelor al Republicii Moldova a declarat recurs împotriva încheierii din 11 octombrie 2017 a Curții de Apel Chișinău, solicitând admiterea recursului, repunerea cererii de apel în termen și casarea încheierii contestate, cu remiterea cauzei la rejudecare în instanța de apel.

În motivarea recursului a indicat că nu este de acord cu încheierea instanței de apel, deoarece este emisă cu aplicarea eronată a normelor de drept procedural.

Mai mult ca atât, a indicat recurentul că reprezentantul Ministerului Finanțelor al Republicii Moldova fiind în imposibilitate de a se prezenta în cadrul ședinței de judecată din 17 octombrie 2016, a depus cerere de amânare a cauzei civile la 13 octombrie 2016, solicitând să fie informat despre data următoarei ședințe.

Menționează că contrar celor solicitate, instanța de fond nu a informat Ministerul Finanțelor al Republicii Moldova despre următoarea ședință de judecată și la 15 mai 2017 a parvenit în adresa ministerului dispozitivul hotărârii instanței de fond din 14 aprilie 2017.

Prin urmare, invocă recurentul că la 15 mai 2017 recepționând dispozitivul hotărârii instanței de fond, a depus la 22 mai 2017 cerere de apel solicitând repunerea cererii de apel în termen în conformitate cu art.362 alin.(3) CPC.

Consideră că au fost interpretate eronat prevederile art.236 alin.(4) CPC.

Materialele cauzei atestă că copia încheierii instanței de apel din 11 octombrie 2017 a fost expediată pentru cunoștință participanților la proces, inclusiv recurentului la 11 decembrie 2017, prin scrisoarea de însoțire nr.17676 (f.d.170), însă nu se regăsește dovada recepționării acesteia.

Astfel, instanța de recurs consideră că recursul declarat la 21 martie 2018 împotriva încheierii instanței de apel din 11 octombrie 2017 este în termen.

În conformitate cu art. 425 CPC, termenul de declarare a recursului împotriva încheierii este de 15 zile de la comunicarea încheierii.

În conformitate cu art. 426 al. (3) Codul de procedură civilă, recursul împotriva încheierii se examinează în termen de trei luni într-un complet din 3 judecători, pe baza dosarului și a materialelor anexate la recurs, fără examinarea admisibilității și fără participarea părților.

Studiind materialele dosarului, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție consideră recursul neîntemeiat și care urmează a fi respins cu menținerea încheierii instanței de apel din următoarele considerente.

În conformitate cu art. 427 lit. a) CPC, instanța de recurs, după ce examinează recursul împotriva încheierii, este în drept să respingă recursul și să mențină încheierea.

După cum denotă materialele cauzei, prin hotărârea din 14 aprilie 2017 a Judecătoriei Chișinău, sediul Rîșcani a fost admisă acțiunea. S-a încasat de la statul Republica Moldova, prin intermediul Ministerului Finanțelor al Republicii Moldova în beneficiul lui Dan Mihai Nuțu a sumei de 30 000 de lei cu titlu de întoarcere a executării sancțiunii penale.

Tot actele cauzei, atestă că din procesul-verbal al ședinței de judecată din 05 aprilie 2017 se confirmă că reprezentantul Ministerului Finanțelor al R.Moldova a fost prezent în ședința de judecată și a participat în cadrul dezbaterilor judiciare, iar cauza a fost amânată pentru 14 aprilie 2017 doar pentru audierea replicilor, deliberarea și pronunțarea hotărârii (f.d.148-149).

La 22 mai 2017 Ministerul Finanțelor al Republicii Moldova a depus apel împotriva hotărârii din 14 aprilie 2017 a Judecătoriei Chișinău, sediul Rîșcani, solicitând repunerea cererii de apel în termen, admiterea cererii de apel, casarea parțială a hotărârii contestate și emiterea unei hotărâri noi de respingere a acțiunii.

Astfel, prin încheierea din 11 octombrie 2017 a Curții de Apel Chișinău s-a respins cererea Ministerului Finanțelor al Republicii Moldova privind repunerea în termen a cererii de apel și s-a restituit cererea de apel ca fiind depusă tardiv.

Instanța de recurs constată că concluzia instanței de apel cu privire la restituirea apelului depus de Ministerului Finanțelor al Republicii Moldova ca fiind depus în afara termenului legal este justificată.

În susținerea acestei opinii Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ reține prevederile art. 362 alin. (1) CPC, care direct prevăd că termenul de declarare a apelului este de 30 de zile de la data pronunțării dispozitivului hotărârii, dacă legea nu prevede altfel.

În conformitate cu art. 111 alin. (3) CPC, termenul de procedură stabilit în ani, luni sau zile începe să curgă în ziua imediat următoare datei calendaristice stabilite, datei comunicării actului de procedură sau producerii evenimentului ori momentului care a condiționat începutul lui.

Prin prisma normelor enunțate, la caz se constată că recurentul nu a fost prezent la data pronunțării dispozitivului hotărârii, însă conform procesului-verbal din 05 aprilie 2017, reprezentantul Ministerului Finanțelor al R.Moldova a cunoscut despre existența litigiului judiciar.

Astfel, termenul de atac al hotărârii primei instanțe a expirat la 15 mai 2017.

În conformitate cu art.110 Codul de procedură civilă, termen de procedură este intervalul, stabilit de lege sau de judecată (judecător), în interiorul căruia instanța (judecătorul), participanții la proces și alte persoane legate de activitatea instanței trebuie să îndeplinească anumite acte de procedură ori să încheie un ansamblu de acte.

În conformitate cu art. 113 alin. (1) CPC, dreptul de a efectua actul de procedură încetează odată cu expirarea termenului prevăzut de lege ori stabilit de instanța judecătorească (judecător).

În speță se constată că recurentul Ministerului Finanțelor al R.Moldova a depus la 22 mai 2017 cererea de apel împotriva hotărârii din 14 aprilie 2017 a Judecătoriei Chișinău, sediul Rîșcani, solicitând repunerea cererii de apel în termen.

Repunerea în termen de apel se face de către instanța de apel în cazurile și în ordinea prevăzute de art.116.

În conformitate cu art. 116 alin.(1)-(4) Cod de procedură civilă, persoanele care, din motive întemeiate, au omis termenul de îndeplinire a unui act de procedură pot fi repuse în termen de către instanță.

Cererea de repunere în termen se depune la instanța judecătorească care efectuează actul de procedură și se examinează în ședință de judecată. Participanților la proces li se comunică locul, data și ora ședinței. Neprezentarea lor însă nu împiedică soluționarea repunerii în termen.

La cererea de repunere în termen se anexează probele ce dovedesc imposibilitatea îndeplinirii actului. Totodată, trebuie efectuat actul de procedură care nu a fost îndeplinit în termen (să fie depusă cererea, să fie prezentate documentele respective etc.).

Repunerea în termen nu poate fi dispusă decât în cazul în care partea și-a exercitat dreptul la acțiune înainte de împlinirea termenului de 30 de zile, calculat din ziua în care a cunoscut sau trebuia să cunoască încetarea motivelor care justifică depășirea termenului de procedură.

Astfel, Colegiul apreciază ca fiind întemeiată concluzia instanței de apel precum că apelantul-recurentul Ministerul Finanțelor al R. Moldova a omis din motive neîntemeiate termenul de depunere a cererii de apel.

Se va remarca că Ministerul Finanțelor al R. Moldova a cunoscut despre acțiunea intentată în instanța de judecată de intimat, astfel urma să întreprindă măsurile necesare de a proteja drepturile sale de acces la instanță, după cum sugerează și jurisprudența CEDO (Popov versus Moldova (nr.2) din 02 decembrie 2005; Melnic versus Moldova din 14 noiembrie 2006, Ponomaryov versus Ucraina din 03 aprilie 2008, Van Harn versus Germany din 11 septembrie 2007), și de a contesta în termenul legal hotărârea primei instanțe, fapt însă ignorat de recurent, ce a generat omiterea termenului prescris la depunerea apelului.

Distinct de cele constatate, urmează a fi respins argumentul Ministerului Finanțelor al R. Moldova precum că la 15 mai 2017 a recepționat dispozitivul hotărârii instanței de fond și prin urmare, la 22 mai 2017 a depus cerere de apel, ca fiind unul neîntemeiat.

Mai mult ca atât, la caz, nu are relevanță argumentul recurentului precum că fiind în imposibilitate de a se prezenta în cadrul ședinței de judecată din 17 octombrie 2016, a depus cerere de amânare a cauzei civile la 13 octombrie 2016, solicitând să fie informat despre data următoarei ședințe, însă contrar celor solicitate, instanța de fond nu a informat Ministerul Finanțelor al Republicii Moldova despre următoarea ședință de judecată.

Colegiul civil menționează că conform procesului-verbal al ședinței de judecată din 08 decembrie 2016, 07 februarie 2017, 05 aprilie 2017, reprezentantul Ministerului Finanțelor, Slova Sergiu a fost prezent în cadrul ședințelor de judecată, astfel, cunoscând despre examinarea litigiului dat (f.d.148-149).

Or, în conformitate cu art. 56 alin. (3) Cod de procedură civilă, participanții la proces sînt obligați să se folosească cu bună-credință de drepturile lor procedurale. În cazul abuzului de aceste drepturi sau al nerespectării obligațiilor procedurale, se aplică sancțiunile prevăzute de legislația procedurală civilă, iar art. 61 alin. (1) Cod de procedură civilă statuează că părțile sînt obligate să se folosească cu bună-credință de drepturile lor procedurale. Instanța judecătorească pune capăt oricărui abuz de aceste drepturi dacă prin abuz se urmărește tergiversarea procesului sau inducerea sa în eroare.

Colegiul consideră că instanța de apel a creat posibilități egale, suficiente și adecvate în folosirea mijloacelor procedurale întru susținerea poziției ambelor părți și nu a defavorizat nici o parte.

Prin urmare, instanța de recurs relevă că soluția adoptată de instanța de apel prin încheierea recurată este compatibilă cu respectarea garanțiilor unui proces echitabil, în sensul prevederilor art. 6 § 1 din Convenția Europeană pentru Apărarea Drepturilor Omului și Libertăților Fundamentale, având în vedere că prelungirea nejustificată a termenului pentru exercitarea apelului ar împiedica rămânerea irevocabilă, ca urmare a expirării termenului de atac, a hotărârii judecătorești emise în prima instanță și ar leza, în acest mod, principiul securității raporturilor juridice.

În conformitate cu art. 27 alin.(1) Cod de procedură civilă, disponibilitatea în drepturi se afirmă în posibilitatea participanților la proces, în primul rând a părților, de a dispune liber de dreptul subiectiv material sau de interesul legitim supus

judecării, precum și de a dispune de drepturile procedurale, de a alege modalitatea și mijloacele procedurale de apărare.

În această ordine de idei, Colegiul conchide că argumentele invocate în cererea de recurs, indică direct la nerespectarea de apelant/recurent a drepturilor sale procedurale și eschivarea de la îndeplinirea actelor de procedură, în măsura stabilită de normele de drept procedural și nu pot fi acceptate de către instanța de recurs în vederea casării actului judecătoresc contestat.

Din considerentele enunțate și având în vedere faptul că încheierea din 11 octombrie 2017 a Curții de Apel Chișinău, este întemeiată și adoptată cu respectarea cadrului legal, iar argumentele invocate de către recurent nu sunt justificate, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție ajunge la concluzia de a respinge recursul declarat de Ministerul Finanțelor al Republicii Moldova cu menținerea încheierii instanței de apel.

În conformitate cu art. 427 lit. a), art. 428 CPC, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție,

d e c i d e:

Se respinge recursul declarat de către Ministerul Finanțelor al Republicii Moldova.

Se menține încheierea din 11 octombrie 2017 a Curții de Apel Chișinău adoptată în cauza civilă la cererea de chemare în judecată depusă de Dan Mihai Nuțu împotriva Ministerului Finanțelor al Republicii Moldova cu privire la restituirea amenzii.

Decizia este irevocabilă.

Președintele ședinței,
judecătorul
Judecători

Oleg Sternioală

Mariana Pitic

Iurie Bejenaru